

Hejzlar, Gabriel

[Lerici, Carlo Maurilio. Nuove testimonianze dell'arte e della civiltà etrusca ; Bartoccini, R.; Lerici, Carlo Maurilio; Moretti, M. Tarquinia: la tomba delle Olimpiadi]

Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity. E, Řada archeologicko-klasická. 1963, vol. 12, iss. E8, pp. 170-

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/110035>

Access Date: 29. 11. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

na portréty na víku sarkofágů, předvedeno několik uren a vybrané terakoty zdobící architekturu chrámů. Poměrně dosti místa je věnováno nástěnným malbám. Detailněji analyzuje několik maleb, aby poukázala na jejich tematickou závislost na řecké keramice. Jejich datování je celkem ve shodě s běžně uznávanou chronologií. Z jejich bohatého materiálu je reprodukován dobrý výtah.

Zcela povšechné je zhodnocení Tomba del Triclinio a není tu žádná ilustrace z ní, ač jde o malby zvláště dobré. Je zmínka o plastice obesus Etruscus, ale obraz tu není. Z menších nesrovnalostí upozorňují na tyto: při stélách ve Felsině (str. 13) se udává vývoj od stol. 6. do konce stol. 4., na str. 126 se však uvádí konečné datum polovicí 4. stol. Marta z Todí, Oráče z Arezza a Chimairu řadí do 4. stol. (str. 13), ale v legendě při ilustracích jsou uvedena jiná možná datování. Poněkud nepřehledné jsou sestaveny ukázky plastiky reliéfní (str. 12 n.). Postrádáme tu doklady plastiky ze slonoviny, není tu žádný význačný cippus, je tu jen jediná cista a jen dvě zrcadla a zcela povšechné poučení o nich, ač jde o památku zvláště početnou. Obrazové reprodukce jsou bezvadné a je jich na str. 21—167 dostatečný počet; z nich mnohé jsou v záběrech částečných, většinou v podání celkovém a značný počet z nich (26) v reprodukci barevné. Jsou to nejen malby, ale i plastiky, urny a sarkofágy s dochovanou polychromií nebo bronzы s různým tónováním patiny. Vybraný repertoár památek podává celkem charakteristické složky, které tvoří povšechný obraz toho, co dnes víme o umění a vzdělanosti etruské.

Gabriel Hejzlar

Fondazione Lerici del Politecnico di Milano začala r. 1955 za vedení prof. *C. M. Lerici* používat geofyzické metody, aplikované při výzkumných pracích v geologii a v hornictví, též na výzkum archeologický na několika místech v Etrurii (Cerveteri, Vulci, Tarquinia, Fabiano). Úspěšné jeho výsledky shrnul Lerici v publikaci *Nuove testimonianze dell' arte e della civiltà* (Milano, 1960, str. 151, cena 1500 lir). Fotografickou sondou získal ze zjištěných podzemních hrobních komor zhled interiérů a stav památek v nich, čímž byla určena a usnadněna další průzkumná práce. Svůj zájem zaměřil L. především na hrobky s nástěnnými malbami, které bylo tak možno fotografickou cestou reprodukovat již před otevřením hrobky vlastním výkopem. Tyto záběry, zachycující přesně stav památky v zemi a po případě i původní rozmístění předmětů, jsou zvláště cenné, protože některé se po odkrytí rozpadají. Podán je přehledně výsledek tohoto výzkumu s popisem a obrazovým doprovodem z řady 17 nových hrobek z doby od 6. stol. do 1. stol. př. n. l., které jsou fotograficky zachyceny před odkrytím, po odkrytí, po případě po provedené restauraci. Z nich zvláště pozoruhodná je Tomba delle Olimpiadi v Tarquinii z konce 6. stol. př. n. l.

Této hrobce je věnována monografická studie od *R. Bartoccini—C. M. Lerici—M. Moretti, Tarquinia. La Tomba delle Olimpiadi*. Milano 1959, (97 stran, 20 obr., cena 5000 lir). Bartoccini pojednal v předmluvě, jak byla hrobka objevena, otevřena a hned předána péči Istituto del Restauro. Lerici podal výklad o způsobu a možnostech této nové výzkumné metody, popisuje použité aparatury, zvláště fotografický periskop pro mikrofilmový záběr barevný; celý postup sondážní práce je popsán, doprovázen ilustracemi černobílými i barevnými a záběry z činnosti výzkumné čtyry. Tak bylo možno před odkrytím zjistiti polohu hlavní komory, vstup do ní a stav dochování nástěnných maleb. L. vyvrací námitky, že je možno vrtem poškodit zkoumaný archeologický objekt, a zdůrazňuje naopak výhodu možnosti zachytiti stav podzemní památky bez škodlivého proniknutí pozemské atmosféry. Moretti a Bartoccini popsali nástěnné vyobrazení výjevu podávajícího živé scény ze sportovních závodů (závod čtyř dvojspreží, vrh diskem, box, běh a skupiny tanečniců a tanečnic). Malbě vyznačuje kompoziční obratnost v podání dramatické soutěže dvojspreží, jistota kresby a barevná živost. Název byl dán hrobce podle námětu a pro připomínku olympiády v Římě r. 1960.

Tato nová metoda zaváděná do archeologické práce sleduje jako cíl co nejuplněnší záchranu památkových dokumentů. Tento rychlejší průzkum si vynucuje prováděná agrární reforma a meliorační práce v některých krajích Itálie. Je to nová kapitola v dějinách archeologického bádání. Podrobné poučení o tom podal *C. M. Lerici* v knize *Alla scoperta delle civiltà sepolte. I nuovi metodi di prospezione archeologica*. Milano, 1961 (str. 418).

Gabriel Hejzlar

Josephus Kuranc, De Prisco Panita rerum scriptore quaestiones selectae, Lublin 1958, Towarzystwo naukowe katolickiego uniwersytetu lubelskiego, stran 86.

Až doposud jsme postrádali monografii, která by nás souhrnně seznámila s životem a dílem méně známého historika V. stol. Priska, autora děl *Historiae Byzantinae* a *Quae Attali temporibus gesta sunt*, i nedochovaných *Declamationes* a *Epistulae*. Tím více jsme tedy uvítali novou práci Kurancovu, jejíž malý rozsah (86 stran) ovšem souvisí s pouze fragmentárním dochováním